

כב. אם אי אפשר לשכור ממנו את הרשות, יבקש ממנו אחד מן הישראלים שישאל לו מקום ברשותו המיוחד לו להניח שם איזה חפץ (טו). ויניח שם את החפץ, ובוזו קונה הישראל את המקום ואפילו לקח את החפץ משם קודם שבת, מכל-מקום כיון שהיה להישראל רשות להניח שם חפצו גם בשבת, נחשב כאילו יש לו שם חלק בדירה, ויכול הישראל הזה להשכיר את הרשות לכל בני החצר²².

כג. ישראל מומר או שהוא מחלל שבת בפרהסיא (טז) (יש אומרים אפילו רק באיסור דרבנן) הרי הוא כאינו-יהודי וצריכין לשכור ממנו רשות²³. כד. בהרכה קהלות מתקנים כל המבואות והרחובות בעירובין (יז) (דהיינו

שערים מצויינים בהלכה

שכרו והם משלמין לו לבסוף טרם נסיעתם לביתם, כתב דגם זה מהני דכיון דהמנהג כן הוי כקצבו לו בעה"ב שכרו בתנאי זה, ושכירו ולקיטו הוא בכל אופן שהוא. ועי' ביו"ד (קסט סי' ח) ובאו"ח (סי' רעט ס"ד) דהמנהג הוי כאלו הותנו. (טו) להניח שם איזה חפץ, וגם אם אינם שואלים ממנו רשות אלא הם מעצמם עושים תשמיש בחצר בדבר שעפ"י השכירות אין הנכרי חייב להניחם ואינו מקפיד עליהם, הוי כשאלו מקום להניח שם חפץ (חזון איש עירובין סי' יח סק"ט). ועי' לעיל סק"י.

טז) או שהוא מחלל שבת בפרהסיא. עי' במג"א (סי' שפ"ה) והטו"ז (יו"ד סי' יא) דאם חילל שבת בחד זימנא לא מיקרי מומר ודעת הש"ך (יו"ד סי' ב) דאפילו בחד זימנא הוא מומר ועי' לעיל (סי' עב ס"ק ג'—ז') שהארכתי בכמה ענינים בזה ובביאור הלכה (שפה ס"א) כתב דדוקא אם מחלל שבת בפריקות עול, אבל אם הוא מוטעה בדבר שחשב שמותר לעשות כן מסתברא שאינו בכלל מומר. יז) מתקנים המבואות והרחובות בעירובין. עי' בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' צט) שהזהיר מאד לכל קהל ישראל בכל מקומות מושבותיהם לתקן חצריהם ומבואותיהם ע"י צורת הפתח או שאר תיקונים להתיר הוצאה על ידם כדי שלא יכשלו רוב המון עם בהוצאה מרשות לרשות שאי אפשר בשום אופן לקהל ישראל לשמור את בני ביתם שלא להוציא דברים הנצרכים מפתח ביתם החוצה וגם הגדולים הנזהרים סובלים מזה צער ודוחק ומצינו בגמרא (ביצה טז:) בההיא מרבנן שהיה מחמיר בענין עירובי חצרות ואמרו עליו שהוראתו לקלקולא ופרש"י על ידי שרבים שוכחים ומטלטלים בלא עירוב לכן חומרא קלוקל הוא, ומצינו בגמרא (עירובין סח.) דא"ל רבה בב"ח לאביי מבויה דאית בה גברי רבה כרבנן לא ליהוי בה עירוב. וחזינן מזה דהדבר מוטל על הרב ות"ח שבעיר, עי"ש. ועי' בתשובת הרא"ש (כלל כא סי' ח) שרגו נגד אחד שהחמיר בדין צורת הפתח דע"י חומרתו מכשיל רבים בחילול שבת וכן בשו"ת תשב"ץ (ח"ב סי' ל"ח) כתב ג"כ מי שלבו נוקפו בזה הדיוטות גמורה הוא או מינות נזרקה בו, ואדמו"ר הגה"ק ממנוקאטש בנימוקי או"ח (סי' שצד) הביא משער הכוונות ופרע"ח שכתב מהר"ח וויטאל בזה"ל וראיתי למורי ז"ל שבשחרית יום שבת היה מוליך עמו הטלית